

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 21.03.2010 r.

Jolanta Fedak

DSR-II-070-1-1-OP/10

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senat RP

Odpowiadając na pismo z dnia 19 sierpnia 2010 r., znak: BPS/KU-034/945/2/10 przesyłam uprzejmie w załączeniu opinię w przedmiocie rozwiązań zaproponowanych w projekcie ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (druk senacki nr 945).

Opinia
o projekcie ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych
(druk nr 945)

Projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (druk nr 945) zakłada przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, w przypadku gdy osoba wymagająca opieki pozostaje w związku małżeńskim.

Zgodnie z art. 17 ust. 5 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.) świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli osoba wymagająca opieki pozostaje w związku małżeńskim.

Nie podważając zasadności przyznania świadczenia pielęgnacyjnego, w sytuacji gdy osoba niepełnosprawna pozostaje w związku małżeńskim, należy zwrócić uwagę na następujące wątpliwości:

Uchwalona w 2003 roku ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych określała prawo rodziców do świadczeń opiekuńczych w przypadku wychowywania dzieci niepełnosprawnych, wyjątkiem był jedynie zasiłek pielęgnacyjny, który jest świadczeniem osobistym i przysługuje bez względu na wiek osoby niepełnosprawnej.

W dniu 18 lipca 2008 r., w sprawie o sygn. akt P 27/07, Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok, w którym orzekł, iż art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w zakresie, w jakim uniemożliwiał nabycie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego innym niż rodzice osobom obciążonym obowiązkiem alimentacyjnym wobec osoby wymagającej opieki, jest niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Na skutek tego orzeczenia zmieniono przedmiotową ustawę poprzez poszerzenie kręgu osób, którym przysługuje prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Na podstawie zmienionych przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych do pobierania świadczenia pielęgnacyjnego uprawnione zostały osoby zobowiązane do alimentacji wobec osoby wymagającej opieki.

Ponadto, od dnia 1 stycznia 2010 r., na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją wydatków budżetowych (Dz. U. Nr 219, poz. 1706), zniesione zostało kryterium dochodowe przy

ustalaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, co spowodowało gwałtowny wzrost liczby osób uprawnionych.

Należy również zwrócić uwagę, że ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych nie zawiera żadnych mechanizmów pozwalających zweryfikować, czy osoba ubiegająca się o świadczenie pielęgnacyjne faktycznie sprawuje opiekę nad osobą wymagającą tej opieki (urzędnicy ustalający prawo do świadczeń nie mają możliwości przeprowadzenia wywiadu). Brak podobnych instrumentów kontrolnych może w niedalekiej przyszłości spowodować, że na wszystkie osoby legitymujące się odpowiednią niepełnosprawnością przyznawane będzie świadczenie pielęgnacyjne. Bez wątpienia sytuacja ta spowoduje lawinowy wzrost wydatków na świadczenia pielęgnacyjne.

Koszt przyznania świadczenia pielęgnacyjnego wraz z wydatkami na składki emerytalne, rentowe oraz zdrowotne osobom wymagającym opieki, pozostającym w związku małżeńskim, według wyliczeń MPiPS wyniesie ok. 516 mln zł i dotyczyć będzie ok. 66 tys. osób, co czyni projekt niemożliwym do realizacji.

Jednocześnie informuję, że w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej prowadzone są prace nad nowelizacją ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, mające na celu racjonalizację zasad przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego.